

Způsob a kritéria hodnocení maturitních zkoušek profilové části maturitní zkoušky

Maturitní zkoušky konané v kalendářním roce 2023

75-41-M/01 Sociální činnost **Název ŠVP: Sociální činnost – sociálně výchovná**

Třída: H4.A

Způsob a kritéria hodnocení maturitních zkoušek profilové části maturitní zkoušky platí i pro všechny opravné zkoušky výše uvedeného oboru vzdělání.

V souladu s § 24, odst. 1 vyhl. č. 177/2009 Sb. o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, v platném znění, navrhuji způsob hodnocení každé zkoušky a způsob stanovení výsledného hodnocení zkoušek profilové části maturitní zkoušky:

1. Každá zkouška profilové části je hodnocena zvlášť.
2. Pokud se zkouška skládá z více částí, vykoná žák zkoušku úspěšně, pokud úspěšně vykoná všechny části dané zkoušky.
3. **Písemná práce z českého jazyka a literatury**

Zadání písemné práce: zadání písemné práce obsahuje název zadání, způsob zpracování zadání a popřípadě výchozí text k zadání. Součástí výchozího textu k zadání může být i obrázek, graf. Žák může do své písemné práce funkčně začlenit výchozí text. Pouhé **opsání výchozího textu se však nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce**, nejedná se totiž o autorský text žáka, který bychom mohli hodnotit. Totéž platí, pokud žák doslovně převezme téma zadání jako nadpis (nepočítá se do rozsahu).

Cílem písemné práce je ověřit, zda žák dokáže napsat souvislý, myšlenkově ucelený a strukturovaný text, zda se v něm dokáže vyjadřovat v souladu s jazykovými normami a zda umí funkčně nakládat s jazykovými prostředky. Důležité je také to, jak se žák dokáže orientovat v komunikační situaci nastíněné v zadání písemné práce.

Rozsah písemné práce: minimální rozsah je 250 slov, tolerance v minimálním počtu slov je 0, maximum není určeno

Čas (doba konání) písemné práce: 120 minut (včetně času na výběr zadání), žáci s priznaným uzpůsobením podmínek mají časový limit nastaven dle doporučení školského poradenského zařízení

Způsob záznamu: žák dostane záznamové archy, do kterých bude práci psát. Bude-li žák psát koncept, použije také záznamové archy, ale jasně označí, že se jedná o práci nanečisto (např. z rohu do rohu přeškrtně celou stranu). Při ukončení práce žák odevzdává všechny archy.

Povolené pomůcky: žák má možnost při psaní písemné práce používat Pravidla českého pravopisu (poskytne škola).

Způsob a kritéria hodnocení: práce se boduje v 6 kritériích (v každém lze získat maximálně 5 bodů), celkově žák může získat 30 bodů.

Hranice úspěšnosti: žák musí získat 12 a více bodů, aby u písemné práce prospěl.

6 kritérií hodnocení:

- 1A – naplnění tématu a úroveň jeho zpracování, funkčnost zpracování tématu
- 1B – splnění zadaného útvaru a komunikační situace
- 2A – pravopis a tvarosloví
- 2B – slovní zásoba
- 3A – syntax (stavba vět, slovosled)
- 3B – kompozice, odstavce, soudržnost textu, argumentace

Bodové hodnocení písemné práce:

- 30 - 27 bodů – výborný**
- 26 – 22 bodů – chvalitebný**
- 21 – 16 bodů – dobrý**
- 15 – 12 bodů – dostatečný**
- 11 bodů a méně – nedostatečný**

Předmětem hodnocení je pouze autorský text žáka. Text prokazatelně převzatý z dostupného zdroje se nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce, tudíž není předmětem hodnocení.

V případě, že písemná práce nesplňuje stanovený minimální rozsah počtu slov, je celkově hodnocena 0 body a žák **neprospěl**.

Výchozí text k zadání písemné práce (pokud je součástí zadání)

V zadání je uvedeno, zda a jakým způsobem má být výchozí text ve vlastní práci použit. Některé typy výchozích textů slouží jako inspirační zdroj, jiné přinášejí základní informace nebo pokyny pro zpracování písemné práce.

Možné funkce výchozího textu:

- Inspirativní funkce – výchozí text může být inspirací, navozovat atmosféru k psaní. Výchozí text s inspirativní funkcí se obvykle objevuje v útvarech uměleckého stylu, např. líčení nebo vypravování.
- Specifikovaná – pokyny k napsání práce – v zadání může být také přímo uvedeno, jak s výchozím textem zacházet – např. u vypravování může výchozí text tvořit začátek či konec vypravování. V zadání je konkrétní funkce textu přesně popsána.
- Informativní funkce – výchozí text může také poskytovat informace, které je třeba využít při tvorbě textu, např. uvedení informací k napsání oficiálního dopisu. Také může obsahovat základní informace pro vysvětlení nějakého problému, o němž má žakovská práce pojednávat.

Počítání slov:

Jako jedno slovo se počítají:

- jednoslovné předložky a spojky (s, ani, ale)
- zájmena
- citoslovce (ach ouvej = 2 slova)
- zkratky a zkratková slova (ZUŠ = 1 slovo, SŠ = jedno slovo)
- víceslovná vlastní jména a názvy (Jana Nováková = 1 slovo, Český Těšín = 1 slovo)
- číslovky (5 kamarádů = 2 slova, 355 korun = 2 slova, tři sta padesát pět korun = 2 slova)

- rozeepsané datum (1. ledna 2022 = 1 slovo, V Havířově 1. ledna 2022 = 3 slova)
- adresy (novakova@seznam.cz = 1 slovo, Hlavní třída 20 = 1 slovo, 735 01 Havířov = 1 slovo)
- složená přídavná jména (česko-anglický slovník = 2 slova)

Hodnocení žáků s přiznaným uzpůsobením podmínek (dále PUP)

- Na základě posudku školského poradenského zařízení (ŠPZ) se žákům s PUP poskytuje podpora (např. navýšení časového limitu pro napsání písemné práce).
- Hodnotitel toleruje diagnostické symptomy žáka uvedené v posudku školského poradenského zařízení, a to tím způsobem, že v každém kritériu (vztahujícímu se k tolerovanému symptomu) přičte vždy jeden bod (do maxima 5 bodů).

4. Písemná práce z cizích jazyků – anglický jazyk

Dílčí zkouška konaná formou písemné práce ze zkušebního předmětu cizí jazyk – anglický jazyk se skládá ze dvou částí se samostatným zadáním. Každá z částí je hodnocena zvlášť podle 4 základních kritérií, výsledné hodnocení písemné práce je součtem bodů dosažených v obou částech.

Kritéria (I. až IV.) a dílčí kritéria (IA až IVB) hodnocení pro 1. část písemné práce jsou následující:

- I. Zpracování zadání / Obsah písemné práce
 - IA Zadání
 - IB Rozsah, obsah textu
- II. Organizace a koheze textu
 - IIA Organizace textu
 - IIB Koheze textu a prostředky textové návaznosti
- III. Slovní zásoba a pravopis
 - IIIA Přesnost použité zásoby
 - IIIB Rozsah použité slovní zásoby
- IV. Mluvnické prostředky
 - IVA Přesnost použitých mluvnických prostředků
 - IVB Rozsah použitých prostředků

Každé dílčí kritérium je hodnoceno body na **škále 0 – 1 – 2 – 3. Maximální počet dosažitelných bodů za první část písemné práce je 24 (8 x 3).**

Kritéria hodnocení pro 2. část písemné práce jsou následující:

- I. Zpracování zadání / Obsah písemné práce
- II. Organizace a koheze textu
- III. Slovní zásoba a pravopis
- IV. Mluvnické prostředky

Každé kritérium je hodnoceno body na **škále 0 – 1 – 2 – 3. Maximální počet dosažených bodů za druhou část písemné práce je 12 (4 x 3).**

Maximální dosažitelné bodové hodnocení za celou písemnou práci je součtem bodů dosažených v obou částech písemné práce, tj. 36 bodů (24 + 12).

Písemná práce (část 1/ část 2) není hodnocena a výsledný počet bodů je 0 v případě:

- **nedodržení tématu / komunikačního cíle:** text nebo většina textu se nevztahuje k zadanému

tématu/ komunikační situaci;

- **nedodržení typu textu:** není dodržen funkční styl a slohový postup;
- **nedodržení délky textu:** text nesplňuje minimální požadovaný rozsah slov
délka textu pro 1. část písemné práce je 130 – 160 slov
délka textu pro 2. část písemné práce je 70 – 80 slov
(způsob počítání slov je uveden v **Příloze č. 3**)

Předmětem hodnocení je pouze autorský text žáka. Text prokazatelně převzatý z dostupného zdroje se nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce, a není tedy předmětem hodnocení.

U **žáků s přiznaným uzpůsobením podmínek** pro konání maturitní zkoušky v kritériu I - Zpracování zadání/ Obsah písemné práce a v kritériu II - Organizace a koheze textu musí tito žáci splnit požadavky na ucelený, strukturovaný a koherentní text podle zadání. V kritériu III - Slovní zásoba a pravopis a v kritériu IV - Mluvnické prostředky musí být tolerovány diagnostikované symptomy v ústním projevu dle doporučení školního poradenského zařízení. Žákům s přiznanou tolerancí symptomů se přidává vždy 1 bod navíc v kritériích III a IV, ale nesmí být překročen maximální počet bodů.

Hranice úspěšnosti u písemné práce

Dílejší zkoušku konanou formou písemné práce, vykoná žák úspěšně, pokud dosáhne nejméně **44 procentních bodů**, což v absolutních bodech znamená **16 bodů** z maximálního počtu 36 bodů.

Bodové rozpětí	Výsledná známka
36 - 32	1 (výborný)
31 - 27	2 (chvalitebný)
26 - 21	3 (dobrý)
20 - 16	4 (dostatečný)
15 - 0	5 (nedostatečný)

5. Ústní maturitní zkouška z českého jazyka a literatury

Pro ústní zkoušku z českého jazyka a literatury si žák vybere se školního maturitního seznamu 20 konkrétních děl. Pravidla výběru jsou vypsána ve školním maturitním seznamu. Žák za pomoci vzoru, který je k dispozici na webových stránkách školy, vypracuje vlastní žakovský seznam a odevzdá ho svému vyučujícímu českého jazyka nejpozději do 31. března 2023 pro jarní zkušební období, do 30. června 2023 pro podzimní zkušební období. Učitel seznam předá řediteli školy.

Ústní zkouška se koná formou řízeného pohovoru s využitím pracovního listu obsahujícího úryvek či úryvky daného díla. Součástí pracovního listu je také úryvek neuměleckého textu, na kterém žák prokáže dovednosti vztahující se k učivu o jazyce a o slohu. Žák má k dispozici Strukturu ústní zkoušky.

Po vylosování čísla pracovního listu má žák 20 minut na přípravu. Samotná zkouška pak trvá max. 15 minut. V jednom dni nelze losovat dvakrát pracovní list vztahující se ke stejnému literárnímu dílu.

Hranice úspěšnosti:

Zkoušku vykoná žák úspěšně, pokud dosáhne **nejméně 44 procentních bodů**, což v bodech znamená:

Minimum potřebné pro úspěšnost: **13 bodů**

Maximální počet bodů: 28

Hodnocení žáků s přiznaným uzpůsobením podmínek:

Hodnotitelé tolerují diagnostické symptomy v ústním projevu dle doporučení školského poradenského zařízení.

Hodnocení ústní zkoušky ČJL

Zkouška konaná formou ústní ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura je hodnocena podle čtyř následujících kritérií:

1. **Analýza uměleckého textu:**
 - I. téma, kompozice, literární druh a žánr
 - II. vypravěč/lyrický subjekt, postava, promluvy, verš
 - III. jazykové a umělecké prostředky
2. **Literárněhistorický kontext literárního díla**
3. **Analýza neuměleckého textu:**
 - I. porozumění textu, charakteristika komunikační situace
 - II. funkčněstylové charakteristiky textu, jazykové prostředky
4. **Výpověď v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury**

První a třetí kritérium je rozčleněno na dílčí kritéria, žák je tedy hodnocen celkem v 7 oblastech. Každé kritérium, resp. dílčí kritérium je hodnoceno na bodové škále 0 – 1 – 2 – 3 – 4. Maximální počet bodů za celou dílčí zkoušku je tedy 28.

Pro hodnocení ústní zkoušky platí následující vnitřní podmínky hodnocení:

1. **Žák musí získat za 1. a 2. kritérium dohromady alespoň 4 body.** Pokud získá méně, je za ústní zkoušku hodnocen celkově 0 body.
2. **Žák musí získat za 1. kritérium alespoň 3 body.** Pokud získá méně, je za ústní zkoušku hodnocen celkově 0 body.
3. **Žák musí získat za 2. kritérium alespoň 1 bod.** Pokud nezíská ve 2. kritériu žádný bod, je za ústní zkoušku hodnocen celkově 0 body.

Pro kritérium „výpověď v souladu s jazykovými normami a zásadami jazykové kultury“ platí vnitřní podmínka hodnocení:

4. Pokud žák získá v některé z dílčích částí ústní zkoušky (tzn. v I. – III. části analýzy uměleckého textu a/nebo v rámci literárněhistorického kontextu a/nebo v I. – II. části analýzy neuměleckého textu) **0 bodů**, může být v kritériu *výpověď v souladu s jazykovými normami a zásadami jazykové kultury* hodnocen maximálně 3 body.

Hodnocení ústní zkoušky:

28 – 25 bodů – výborný

24 – 21 bodů – chvalitebný

20 – 16 bodů – dobrý

15 – 13 bodů – dostatečný

12 bodů a méně – nedostatečný

Podrobněji jsou kritéria a charakteristiky výkonu žáka u zkoušky, odpovídající jednotlivým bodovým hodnotám, popsány v **Příloze č. 1**.

6. Ústní maturitní zkouška z cizího jazyka – anglický jazyk

Dílčí zkouška konaná formou ústní ze zkušebního předmětu cizí jazyk – anglický jazyk sestává ze čtyř částí. Pro hodnocení zkoušky se používají následující kritéria:

I. Zadání / Obsah a projev

II. Lexikální kompetence

III. Gramatická kompetence a prostředky textové návaznosti (PTN)

IV. Fonologická kompetence

Každá ze čtyř částí zkoušky je hodnocena podle prvních tří kritérií, čtvrté kritérium je aplikováno na celou zkoušku.

Každé kritérium je hodnoceno body na bodové škále 0 – 1 – 2 – 3. Maximální dosažitelný počet bodů za každou ze čtyř částí zkoušky je 9 (tři kritéria po max. třech bodech), celkový počet dosažitelných bodů celé dílčí zkoušky (včetně započtení bodů za čtvrté kritérium, uplatněné na celou zkoušku) je 39 (tj. 36 + 3).

V případě, kdy je jakákoli ze čtyř částí ústního projevu v kritériu I. (Zadání / Obsah a projev) hodnocena počtem bodů „0“, podle dalších kritérií se ústní projev v dané části nehodnotí a výsledný počet bodů za tuto část ústního projevu je roven „0“.

V kritériu I. se uděluje „0“ v případě:

- **nesplnění požadavků zadání:** ústní projev se nevztahuje k zadanému tématu / zadané komunikační situaci; nesplňuje požadavky na správnost a rozsah ověřovaných specifických / odborných znalostí či dovedností ve 3. a 4. části, ústní projev nelze hodnotit pro nedostatek jazyka.

Podrobněji jsou kritéria a charakteristiky výkonu žáka u zkoušky, odpovídající jednotlivým bodovým hodnotám, popsány v **Příloze č. 2**.

U **žáků s přiznaným uzpůsobením podmínek** pro konání maturitní zkoušky v kritériu II – Lexikální kompetence, v kritériu III – Gramatická kompetence a v kritériu IV – Fonologická kompetence musí být tolerovány diagnostikované symptomy v ústním projevu dle doporučení školského poradenského zařízení.

Hranice úspěšnosti u ústní maturitní zkoušky

Dílčí zkoušku konanou formou ústní zkoušky vykoná žák úspěšně, pokud dosáhne **nejméně 44 procentních bodů**, což v absolutních bodech znamená **18 bodů** z maximálního počtu 39 bodů.

Bodové hodnocení u ústní zkoušky

Bodové rozpětí	Výsledná známka
39 - 35	1 (výborný)
34 - 29	2 (chvalitebný)
28 - 23	3 (dobrý)
22 - 18	4 (dostatečný)
17 - 0	5 (nedostatečný)

7. V případě zkoušek z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka – anglický jazyk tvoří hodnocení **písemné práce 40 %** a hodnocení **ústní zkoušky 60 %** celkového hodnocení zkušebního předmětu.

8. Praktická maturitní zkouška z Odborných předmětů

Zkouška zahrnuje témata z předmětů Pečovatelství a osobní asistence, Gerontologie a Zdravotní tělesná výchova. Žák si vylosuje jedno z 15 témat. Žák provádí úkony vztahující se k vylosovanému tématu, současně prokazuje své znalosti i teoreticky, výkladem a odpovídáním na otázky kladené členy zkušební maturitní komise. Výsledná známka se řídí klasifikační stupnicí uvedenou v bodě č. 9.

9. Hodnocení zkoušek profilové části se provádí podle níže uvedené klasifikační stupnice, přičemž ústní zkouška z českého jazyka a literatury viz bod 5. a ústní zkouška z cizího jazyka – anglický jazyk viz bod 6. mají charakteristiky výkonu žáka u zkoušky, odpovídající jednotlivým bodovým

hodnotám, podrobněji popsány v Příloze č. 1 a Příloze č. 2. a písemné práce z cizího jazyka – anglický jazyk bod 4. má způsob výpočtu slov uveden v Příloze č. 3.

1 – výborný

Žák nemá v přesnosti a úplnosti poznatků, faktů a pojmů a ve vztazích mezi nimi podstatné mezery. Vyjadřuje se přesně, hovoří samostatně s návazností na podotázky. Osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení teoretických úkolů s drobnými chybami. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat.

Odborné předměty: žák projevuje kladný vztah k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce, dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

2 – chvalitebný

Žák má v přesnosti a úplnosti požadovaných poznatků, faktů a pojmů a ve vztazích mezi nimi ojedinělé podstatnější mezery. Vyjadřuje se celkem přesně, hovoří převážně samostatně s návazností na podotázky. Osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení teoretických úkolů s menšími chybami, potřebuje vedení učitele.

Odborné předměty: žák projevuje kladný vztah k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

3 – dobrý

Žák má v přesnosti a úplnosti požadovaných poznatků, faktů a pojmů a ve vztazích mezi nimi závažné mezery. Pro výklad a hodnocení jevů dovede své vědomosti uplatnit jen omezeně a jen za pomoci učitele. Chápe návaznost na podotázky a dokáže reagovat na doplňující otázky.

Odborné předměty: žák projevuje vztah k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

4 – dostatečný

Žák má v přesnosti a úplnosti požadovaných poznatků, faktů a pojmů a ve vztazích mezi nimi četné a velmi závažné mezery. Pro výklad a hodnocení jevů dovede uplatnit své vědomosti velmi omezeně a za stálé pomoci učitele. Nechápe návaznost na podotázky, ale dokáže s pomocí učitele opravit závažné chyby. Reakce na doplňující otázky jsou pomalé a odpovědi s chybami.

Odborné předměty: žák pracuje bez zájmu a vztahu k praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

5 – nedostatečný

Žák si neosvojil odborné znalosti, pojmy a definice. Nechápe vztahy mezi nimi. Má trvalé velmi podstatné nedostatky ve vykonávání požadovaných činností. Při výkladu a hodnocení jevů nedovede své vědomosti uplatnit ani s pomocí učitele. Jeho vyjadřovací schopnosti jsou velmi malé. Na kladené doplňující otázky nedokáže odpovědět.

Odborné předměty: žák neprojevuje zájem o pracovní činnosti a nemá k nim vztah. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele.

10. Pokud žák zkoušku nebo dílčí zkoušku nekonal, uvádí se v protokolech u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „nekonal(a)“.

11. Pokud žák nahradil zkoušku z cizího jazyka zkouškou podle §19a, uvádí se v protokolech u příslušné zkoušky místo stupně prospěchu slovo „nahrazeno“.

12. Jestliže žák po zahájení některé zkoušky od jejího konání odstoupí, posuzuje se, jako by byl z dané zkoušky hodnocen stupněm 5 – nedostatečný. V případě, že je žákovi z vážných důvodů znemožněno dokončit některou zkoušku nebo její část, může předseda zkušební maturitní komise povolit žákovi konání zkoušky nebo její části v jiném termínu téhož zkušební období.

13. Zkušební komise rozhoduje o klasifikaci žáka na návrh členů zkušební komise hlasováním. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy zkušební komise.

14. Žák vykoná zkoušku nebo její část úspěšně, pokud je hodnocen stupněm 1 až 4 podle odstavce 9.

Navrhl ředitel školy a schválili členové zkušební maturitní komise.